

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
8066	בלאגן אורייהודה בע"מ, סימי כהן ומאיר כהן; טוי סטור בע"מ, שניא וינבלט וישראל דורי; צעצועי שודרי הקאריביים בע"מ ויוסי נעים; טרויה צעצועים בע"מ ואריק אלבו; הפיראט האדום בית יהושע-מודיעין בע"מ ועופר קורצ'י; שי אור צעצועים בע"מ, רפי אניג'ר ואסף אניג'ר; מוניב צעצועים (2008) בע"מ; קפטן הוק צעצועים בע"מ.		

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הפיראט האדום באר"שבע בליסטרה (2005) בע"מ או מי מטעמה לא יהיו מנועים מלהקים חנויות לממכר צעצועים, שלא בשם הפיראט האדום, הן בכלל והן באזורים אור יהודה ומודיעין בפרט. תוקפו של הפטור מוגבל ל-5 שנים.

החלטת הממונה מתבססת על כך שבכפוף לתנאים האמורים אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות; עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 8066, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ט"ו בכסלו התשע"א (22 בנובמבר 2010)

(חמ 41-3)

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוגים, אני מודיעה כי ביום י' בכסלו התשע"א (17 בנובמבר 2010) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, במפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
8173	התעשייה האווירית לישראל בע"מ אלביט מערכות בע"מ	מיום משותף בין מתחרים	מערך אימון מתקדם לקורס טיס

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הצדדים לא יעבירו ביניהם מידע שאינו נוגע ישירות לקידום תחומי פעילות המיום והמגעים ביניהם יתקיימו בין בעלי תפקידים הנחוצים לביצועו בלבד.

החלטת הממונה מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות; עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 8173, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ט"ו בכסלו התשע"א (22 בנובמבר 2010)

(חמ 41-3)

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – "החוק"), ולאחר התייעצות עם הועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיעה כי ביום י' בכסלו התשע"א (17 בנובמבר 2010) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
8173	התעשייה האווירית לישראל בע"מ אלביט מערכות בע"מ	מיזם משותף בין מתחרים	מערך אימון מתקדם לקורס טיס

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הצדדים לא יעבירו ביניהם מידע שאינו נוגע ישירות לקידום תחומי פעילות המיזם והמגעים ביניהם יתקיימו בין בעלי תפקידים הנחוצים לביצועו בלבד.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מספר 8173 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22 ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

רונית קון
הממונה על הגבלים עסקיים

ט' בכסלו התשע"א

22 בנובמבר 2010

¹ ס"ח התשמ"ח עמ' 128, ס"ח התש"ס עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

י' כסלו תשע"א

17 בנובמבר 2010

פטור: 8173

בפקס: 03-7540011

03-5689001

לכבוד

עו"ד אורית ישראלי

עו"ד ניב סבר

עמית פולק מטלון ושות', עו"ד

מ. פירון ושות'

רחוב יצחק שדה 17

אבא הלל סילבר 16

תל אביב 67775

רמת גן 52506

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין:

אלביט מערכות בע"מ - התעשייה האווירית לישראל בע"מ

הנני מתכבד להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב,

עו"ד דרור ארם

רשם ההגבלים העסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל

הסכם בין התעשייה האווירית לישראל בע"מ לבין אלביט מערכות בע"מ

א. פתח דבר

1. לפני בקשה למתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"). עניינה של הבקשה בשיתוף פעולה בין חברת אלביט מערכות בע"מ (להלן: "אלביט") לבין התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "תע"א" ו"הצדדים", בהתאמה), לניהול מערך מטוסי אימון לשלב המתקדם של קורס הטיס ולקורס האימון המבצעי של חיל האוויר.
2. לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזוגים, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים להלן, הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בכפוף לתנאים כמפורט להלן.

ב. ההסכם

הצדדים להסכם

3. תע"א היא חברה ממשלתית העוסקת, בעצמה ובאמצעות חברות בנות, בפיתוח, ייצור, שיווק והפעלה של קשת רחבה של מוצרים בתחום הצבאי, בהם מערכות מטוסים ללא טייס, מערכות מודיעין, מכ"מ ותקשורת, לוחמה אלקטרונית, מערכות תקשורת, מערכות שליטה פיקוד ובקרה, וכן בתחזוקה ובהשבתה של מטוסים ומסוקים צבאיים. כמו כן, עוסקת תע"א בפיתוח וייצור מטוסים אזרחיים, בתחזוקה, השבתה והסבה של מטוסים ובפיתוח טכנולוגיות חלל.
4. אלביט היא חברה ציבורית בשליטת משפחת פדרמן¹, העוסקת אף היא, בעצמה ובאמצעות חברות בנות, בפיתוח, ייצור, שיווק והפעלה של קשת רחבה של מוצרים בתחום הצבאי. אלביט מייצרת ומשלבת מערכות ותת מערכות, בהן מערכות שליטה ובקרה, מערכות אלקטרו-

¹ באמצעות חברת מפעלי פדרמן בע"מ.

רשות ההגבלים העסקיים

אופטיות, מערכות תקשורת מחשבים ומערכות מודיעין. כמו כן, אלביט עוסקת בהשבת פלטפורמות צבאיות מוטסות, יבשתיות וימיות ובשדרוג מערכות צבאיות קיימות.

רקע כללי

5. חיל האוויר מבקש להחליף את מטוסי הסקייהוק ("עיט") וה F16 הדו מושבי ("נץ") המשמשים להכשרה ולאימון בשלבים המתקדמים של קורס הטיס ובקורס האימון המתקדם של החיל מזה עשרות שנים. על פי תכניתו של החייל כל מערך מטוסי האימון המתקדם יוחלף עד שנת 2015 במטוסים חדשים, וזאת לשם התאמת מטוסי האימון למטוסים המבצעים המתקדמים ומשיקולי בטיחות טיסה והיקף ההשקעה בתחזוקת המטוסים הישנים. ודוק, החלפת המטוסים כרוכה ברשימה ארוכה של פעילויות, בכללן, הצטיידות בפלטפורמות המטוסים הבסיסיות ובמכלולים, הרכבת המטוסים, תחזוקתם, בניית מערך אימון ותפעולו וכיו"ב.
6. משרד הבטחון ("המשרד") וצה"ל, המצדדים בשיתוף הפעולה המבוקש הציגו בפני את החשיבות שהם רואים בביצועו של פרויקט החלפת המטוסים בתוך זמן קצר, נוכח גילם המתקדם של המטוסים המשרתים במערך האימון המתקדם כיום. משרד הבטחון וצה"ל הטעימו כי חבירת אלביט ותע"א תהיה הדרך היעילה והמהירה ביותר למימוש הפרויקט.
7. היקפו הכלכלי של הפרוייקט מוערך במיליארדי שקלים חדשים. הרכיב המרכזי בעלות הפרוייקט הינו מחיר מטוסי האימון עצמם ("פלטפורמות"), במספר שייקבע על ידי חיל האוויר בעתיד. בחקשר זה יצויין, כי יצרניות המטוסים האמריקאיות שעמן רגיל חיל האוויר לעבוד (דוג' Boeing, Lockheed Martin), אינן מייצרות דגם מטוס אימון מתקדם ומשכך לא ניתן לרכוש את הפלטפורמות בכספי הסיוע הצבאי האמריקאי.
8. על פי המפורט בבקשת הפטור, יש בנמצא שני ספקים פוטנציאליים של הפלטפורמות: חברת AerMacchi האיטלקית ומטוס של חברת Kai הקוריאנית. נציגי חיל האוויר ומשרד הבטחון הסבירו כי היות ולמשרד הבטחון אין הסכמי העברת ידע עם מי מהספקים וכיוון שהחייל אינו מורגל בתפעול מטוסים אלה, יש חשיבות מיוחדת להבטחת עצמאות תפעולית ובכלל זה ידע הנדסי ויכולת הרכבה של המטוסים בארץ. עצמאות תפעולית זו תפחית סיכונים ותבטיח כשירות המטוסים לעשרות השנים הבאות.
9. בשל אי היכולת להשתמש בכספי הסיוע הצבאי האמריקאי החליט משרד הבטחון כי הפרוייקט יבוצע בשיטה של מימון עצמי של הגוף המבצע את הפרוייקט (Private Funding Initiative). שיקולי התמחות ויעילות הביאו את המשרד וצה"ל לקבוע כי מכלול הפעילויות הכרוכות במערך האימונים, למעט הדרכת הטיסה עצמה, ייעשה על ידי הגוף המבצע, בהתאם למתכונת דומה, הפועלת כבר כיום במערכי האימון המכין והראשוני של קורס הטיס. יתר על כן, על פי

רשות ההגבלים העסקיים

המתוכנן, ספק השירותים ינהל את התיחור בין שתי ספקיות הפלטפורמות וישא במימון רכישתן. משרד הבטחון ישלם לספק השירותים עבור השירותים השונים באמצעות תשלום לשעת טיסה למשך עשרים שנה. המודל שקול, למעשה, לליסינג תפעולי.

10. חשוב לציין כי המיזם המשותף הינו פרי יוזמתו של משרד הבטחון אשר קבע את מסגרת הדרשות ומצא שמיזם משותף לשני הצדדים הינו המסלול היעיל ביותר למילויין.

11. כפי שהוסבר על ידי משרד הבטחון, מהלך ההצטיידות יבוצע בשקיפות מלאה למשרד הבטחון. המשרד יקבל אינפורמציה מלאה בנוגע לעלויות הפרויקט וכל סעיף התקשרות מצד התאגיד הייעודי יהיה חייב באישורו. יתר על כן, המיזם המשותף יציג למשרד הבטחון הצעה כוללת עבור כל אחת משתי החלופות והמשרד הוא שייבחר ביניהן.

ההסכם

12. מהותו של ההסכם היא, כאמור, יצירת מיזם משותף, שפעילותו תבוצע באמצעות הקמת תאגיד ייעודי שבו יחזיקו שני הצדדים בחלקים שווים. התאגיד הייעודי יפעל להשגת מקורות מימון בחלקים שווים לצורך הקמת תשתית הפעלה לפרויקט. בהמשך, ינהל התאגיד התמחרות בין שני יצרני המטוסים, שבסופה ייבחר המטוס, מתווה מערך האימונים וכמות המטוסים הנדרשת, על ידי משרד הבטחון. התאגיד ירכוש במימון עצמי את הפלטפורמות והמכלולים שישולבו במטוס, יהיה אחראי על ההרכבה הסופית של הפלטפורמות, על שילוב מערכות בגוף המטוסים ועל תחזוקתם ותפעולם למשך 20 שנה. התאגיד המשותף יקים ויפעיל מערך הדרכה, אימון ותחקור למשך 20 שנה.

13. על פי ההסכם, אלביט ותע"א יספקו לתאגיד הייעודי שירותים ומוצרים בקבלנות משנה: תע"א תבצע את ההרכבה הסופית ואת התחזוקה ה"כבדה" של המטוס, ואלביט תפתח ותקים את מערך ההדרכה ותבצע התאמות באוויוניקה של המטוס שייבחר.

3. ההשפעה על התחרות

(א) שיתוף פעולה בין מתחרים – מיזם משותף

14. מיזם משותף הוא מסגרת לנשיאה משותפת בסיכונים ובפוטנציאל הרווח הטמונים בפעילות המשותפת. בצד פיזור הסיכון בין מספר צדדים, המיזם המשותף מצרף הון פיסי, הון אנושי

רשות ההגבלים העסקיים

וידע של הצדדים, העשויים לאפשר פעילות יעילה יותר. ככלל, המיזם המשותף עשוי לספק למשתתפים בו יתרונות לגודל, יתרונות מגוון ויתרונות רשת.²

15. עם זאת, המיזם המשותף מעמיד את הצדדים לו בקרבה מתמדת ובשותפות הדוקה לדרך פעולה עסקית, על הסיכויים והסיכונים הטמונים בה. קרבה זו עלולה להקהות את היריבות בין מתחרים ולהשפיע על התחרות ביניהם בתחום המיזם המשותף. הקשר שבין הורי המיזם עשוי לחלחל אף לתחומים אחרים שבהם הם פועלים.³

16. ברי, כי שרשרת שיתופי פעולה בין מתחרים, ועל אחת כמה וכמה שיתופי פעולה בהיקף רחב, טומנת בחובה פוטנציאל להקהיית תמריצי התחרות ביניהם.

(ב) התחרות בתחום התעשיות הצבאיות

17. על מאפייניה המיוחדים של הפעילות בענף התעשיות הבטחוניות הישראליות בארץ ובחו"ל עמדתי בהזדמנות קודמת, אף היא ביחס למיזם משותף לתע"א ולאב"ט.⁴ כאמור באותה החלטה, נתח משמעותי מן הפעילות בתחום זה מצוי בפיתוח מערכות מורכבות ומתוחכמות לפי דרישות הצרכן, משרד הבטחון, ולא כ"מוצר מדף". דרישות אלה מצריכות השקעה רבה וכרוכה בהן מידה לא מבוטלת של סיכון. אכן, עיקרו של המיזם הנוכחי אינו במחקר ופיתוח, אולם גם הוא מאופיין בהשקעה כספית רבה.

18. מאפיין נוסף של ענף התעשיות הבטחוניות הוא השפעתו הרבה של משרד הבטחון על התנהלותן העסקית של התעשיות. המשרד הוא צרכן מקומי יחיד או כמעט יחיד של מוצרים רבים. מטעמים בטחוניים חופש הפעולה של חברות אלה בפעילות מול צרכנים מחוץ לישראל הוא מוגבל. מנגד, מוצר המשמש את כוחות הבטחון של ישראל עשוי ליהנות מיוקרה רבה בקרב צרכנים זרים, ולשפר את סיכוייו של היצרן להתקשר בעסקאות מכירה בהיקף רחב בחו"ל. במיזם הנוכחי בולטת במיוחד השפעתו של משרד הבטחון, אשר יזם את שיתוף הפעולה וקבע את מערכת הנסיבות, ובכללן הפקדת מכלול הפעילות הנדרשת להקמת מערך האימון

² ר' מ' מזרחי, "מיזם משותף כהסדר כובל", משפטים כ"ג, 213; קביעת הממונה בדבר הסדר כובל בין חברות הסעה בעניין יעדים תיור בע"מ, 2001, הגבלים עסקיים, 3012980 ס' 4; החלטת הממונה בדבר אי מתן פטור על פי סעיף 14 מאישור בית הדין להסדר כובל בעניין אנרגיית המזרח התיכון, 1997, הגבלים עסקיים, 3008959, ס' 6.

³ ר' הי"ע (י-ם) 465/96 ד"ח קאר בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים ואח', דינים מחוזי כו(6), 146; ערר 1/97 איסכור שירותי פלדות בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים, דינים מחוזי, ל"ב (1) 64; החלטת הממונה בעניין אנרגיית המזרח התיכון, לעיל; קביעת הממונה בדבר הסדר כובל בין חברות הדלק "דלק" ו"סוגול" לשיווק משותף של מערכת "דלקן 2000", 1997, הגבלים עסקיים, 3001363.

⁴ החלטה מיום 21.3.2007 בדבר פטור מאישור הסדר כובל בין אלביט מערכות בע"מ והתעשייה האווירית בע"מ בעניין פרויקט כלי רכב בלתי מאויישים, הגבלים עסקיים, 5000616.

רשות ההגבלים העסקיים

ותחזוקתו בידי ספק השירותים וצורת המימון והתשלום בעבור שירותים אלה. בכך קבע המשרד, הלכה למעשה את הסביבה, אשר בה חברת הצדדים למיזם המשותפת הינה הדרך היעילה ביותר לקידום הפרויקט.

19. בהחלטתי בעניין מיזם כלי הרכב הבלתי מאוישים הצבעתי על החשש לכרסום הדרגתי בתמריץ התחרות של התעשיות הבטחוניות לאורך זמן, העלול להביא לכך שבעתיד יימצא משרד הבטחון מול מגוון אפשרויות מצומצם יותר לקבלת מענה טכנולוגי לצרכיו המבצעיים המשתנים. דברים אלה יפים גם למיזם הנוכחי, המעצים את האינטרס המשותף לשני הצדדים למיזם. ברי, כי מערכת הנסיבות החלה במקרה הנוכחי אינה פרי כוונה להחליש את התחרות בין הצדדים למיזם וכי הטעם העיקרי לה הוא אילוצי מימון של המשרד. יחד עם זאת, מן הראוי, כי במיזמים עתידיים, ובמיוחד במיזמים עתירי השקעה כספית, כבענייננו, ייתן משרד הבטחון דעתו מראש גם לחשש כי יצירת תנאים המעודדים חברת התעשיות הביטחוניות למיזמים משותפים עלולה לפגוע, בסופו של יום, ביכולתו של המשרד לתחר בין התעשיות הביטחוניות השונות בעתיד.

20. עוד יוזכר, כי בהחלטתי במיזוג אלביט-אלישרא⁵, נקבע כי ניתן יהיה לבחון את מצב התחרות בין אלביט לאלתא, שהיא חברה בת בבעלות מלאה של תע"א, בתוך חמש שנים ממועד ההחלטה, כך שאם יימצא כי עקב המיזוג פחתה התחרות ניתן יהיה להביא לסיום ההחזקה המשותפת בחברת אלתא, בהתאם למנגנון הקבוע באותה החלטה. בהקשר זה יובהר, כי בכל בחינה כזו יילקח בחשבון גם שיתוף הפעולה הנוכחי.

(ג) מן הכלל אל הפרט

21. **בהיבט התחרות בתחום המוצר עצמו**, לא מן הנמנע כי לולא המיזם המשותף היו שני הצדדים למיזם מתחרים על מעמד הקבלן הראשי האחראי על אספקת מכלול השירותים. **בהיבט רחב יותר**, נבדק החשש כי שיתוף הפעולה הנוכחי, על היקפו הכספי הגדול, עלול לצנן את התחרות בין הצדדים גם בתחומי פעילות אחרים.

(ד) התחרות על הפרויקט

22. חיל אוויר הוא המשתמש היחיד במערך אימונים מסוג זה בישראל. היות שסבב ההצטיינות של חיל האוויר בתחום מטוסי האימון המתקדמים הוא עניין חד פעמי, שאינו צפוי להתרחש פעם

⁵ תיק מזג 6154 : אלביט מערכות בע"מ-כור תעשיות בע"מ-אלישרא מערכות אלקטרוניות בע"מ, 29.11.05.

רשות ההגבלים העסקיים

נוספת במשך שנים רבות, יתמקד הדיון בהשפעת המיזם המשותף על מידת התחרות בפרויקט ההצטיידות הנוכחי.

23. לא נדרשתי לגופו של מבנה הפרויקט כפי שנקבע על ידי משרד הבטחון, המפקיד בידי ספק השירותים את הכנת מערך האימון המתקדם במלואו, והנחת המוצא של בדיקתי היתה מערך הדרישות שקבע המשרד.

24. עם זאת, אבהיר, כי לו היה נמצא כי ניתן לקיים תחרות אפקטיבית בין שני הצדדים למיזם המשותף על תפקיד הקבלן הראשי וכי צורת תיחור זו היתה מביאה לחסכון במכלול העלויות, היה מקום לשקול אי הענקת הפטור המבוקש. בבדיקת רשות ההגבלים העסקיים לא נמצא בסיס לקבוע כי כך הדבר בענייננו.

25. המשרד והצדדים הצביעו על יתרונותיה ויעילותה של החבירה המשותפת על פני התמודדות בנפרד על תפקיד הקבלן הראשי. עמדת המשרד הינה כי החבירה המשותפת, הגם שאינה כוללת רכיב של מחקר ופיתוח, תביא לקיצור משמעותי במשך האספקה של המטוסים. לכך מייחס המשרד חשיבות עליונה בצל התיישנותו של מערך האימון הנוכחי.

26. בהקשר זה יוסבר עוד, כי לכל אחד מן הצדדים התמחויות בתחומים, המשלימים זה לזה, התופסים מקום מרכזי בפרויקט, ולכל אחד מהם מעמד דומיננטי, ובחלק מהמקרים אף בלעדי, בתחומים אלה בישראל. בדיקתנו העלתה, כי לתע"א יכולות בלעדיות בישראל בתחום הרכבת המטוסים שבהם מדובר, ונוכח דרישת המשרד כי ההרכבה תתבצע בישראל, הרי שגם בתסריט שבו אלביט היתה קבלנית ראשית יחידה, היה לתע"א חלק מהותי בפרויקט. בהיותה ספק יחיד של שירותי ההרכבה לא מן הנמנע כי תע"א היתה יכולה להשפיע גם על רמת המחירים של הפרויקט כולו.

27. במקביל, לאלביט המומחויות בתחום מאמני הטיסה (סימולטורים). אלביט זכתה בשנים האחרונות במכרזים בתחום זה, לרבות בתחום מערך האימון הבסיסי. רמת המומחויות של תע"א בתחום זה כיום נמוכה משמעותית יחסית לזו של אלביט, והגברתה היתה כרוכה בעלויות רבות ובזמן ממושך, שאינו עומד לרשותה בתנאים הנוכחיים.

28. בנסיבות אלה, גם במצב שבו היו הצדדים מתמודדים זה מול זה על ניהול הפרויקט כולו, היתה נוצרת לכל אחד מהם תלות משמעותית ברעהו, שהיה מספק לו תשומות כבדות משקל בפרויקט. תלות זו, שהיתה עשויה להתבטא בגביית רנטה על תחרותית הנובעת ממעמדו של ספק המשנה בתחום שבו הוא נהנה ממעמד דומיננטי, היתה מחלישה משמעותית את היכולת של כל אחד מהם לגבש הצעה תחרותית.

29. מנגד, כאמור, תחת המודל המוצע, אינטגרציה בין יכולות משלימות אלה צפויה לקצר משמעותית את זמן השלמת הפרויקט, להפחית עלויות ולהבטיח את איכותו.

רשות ההגבלים העסקיים

30. על כל אלה יש להוסיף את מעמדו של מזמין הפרויקט, משרד הבטחון. שקיפות העלויות בפני משרד הבטחון והצורך בקבלת אישורו בטרם כל התקשרות מקנה לו מעמד מרכזי ביותר ויכולות פיקוח ובקרה על הצדדים, דבר שצפוי להגביל את יכולתו של המיזם המשותף ליצור מרווח על תחרותי בנוגע לעלות המטוסים וחלקי החילוף.

31. כאמור לעיל, המיזם המשותף הנוכחי הוא פרי יוזמה של הלקוח, משרד הבטחון, אשר בדק ומצא כי במכלול המשתנים הרלוונטיים, ובכללם שיקולי מימון, משקלו המשמעותי של רכיב הפלטפורמות בעלות הפרויקט והבטחת יכולת הרכבה ותחזוקה מקומית, חברת הצדדים היא האופציה היעילה ביותר. בנסיבות העניין לא מצאתי מקום לחלוק על עמדה זו.

(ה) התחרות מחוץ לתחום המוצר

32. כאמור לעיל, ענייננו בשיתוף פעולה בין שתי החברות הביטחוניות הגדולות בישראל, המתחרות ביניהן במגוון רחב של תחומים, כגון פיתוח וייצור כלי טיס בלתי מאויישים, מערכות שליטה ובקרה ועוד. שתי החברות פועלות כקבלן ראשי – אינטגרטור במגוון פרויקטים בארץ ובעולם. עיקר התחרות בין החברות היא על פיתוח מערכות בתחומים אלה ויתכן שבעתיד גם בתחומים אחרים.

33. ככלל, מיזם משותף בין מתחרים מסוגם של הצדדים דגן מעורר חששות לפגיעה בתחרות מחוץ לתחום המוצר בשני היבטים עיקריים: יצירת שיתוף בטכנולוגיה ובקניין רוחני, המגביל את יכולתו של כל אחד מן הצדדים לעשות בהם שימוש עצמאי מחוץ לגדרי המיזם ויצירת אינטרס משותף, שיהיה בו כדי להקחות את המוטיבציה של הצדדים להתחרות זה בזה.

34. בנסיבות העניין הנוכחי החשש הראשון אינו מתקיים. הפרויקט הנוכחי אינו כולל השקעה משמעותית במחקר ופיתוח ואינו צפוי ליצור יכולות טכנולוגיות חדשות, לא כל שכן שיתוף בזכויות הקניין הרוחני הנוגעות לפיתוחים כלשהם, ככל שיווצרו במהלך הפרויקט. הפרויקט מורכב, בעיקרו, מיכולות "מדף" של כל אחד מן הצדדים ובכל מקרה אינו כולל הגבלה או תלות הדדית בכל הנוגע לשימוש בפיתוחים אלה.

35. באשר לחשש להקהיתת התחרות בין הצדדים מעצם קיומו של אינטרס כלכלי משותף בהיקף כספי נרחב, הרי על אף שלא ניתן לשלול חשש זה מן היסוד, בענייננו מתקיימות נסיבות המצמצמות חשש זה במידה ניכרת.

36. מאפייניו של תחום ההצטיידות הביטחונית, מקשים על יצירת מצב של שיווי משקל "נוח" לצדדים. תחום התעשיות הביטחוניות מאופיין בלקוחות מתוחכמים, בהתקשרויות ארוכות טווח בהיקפים גדולים ובתדירות נמוכה, בדרך כלל במסגרת הליכי מכרז. ההוצאות הכבדות

רשות ההגבלים העסקיים

הכרוכות בהצטיידות בטחונית מביאות לכך שהלקוח משקיע בדרך כלל מאמץ רב בניהול הליך תיחור אגרסיבי.

37. מעבר לכך, התחרות בין הצדדים מאופיינת בעיקרה בפיתוחי טכנולוגיה ובמתן מענה מתקדם לצרכים בטחוניים משתנים, כאשר חלקו הגדול של הביקוש מקורו בלקוחות בשווקים הגלובליים שבהם פועלים מתחרים חזקים נוספים. בלא שמירה על כושר תחרות תחום המחקר והפיתוח בתחומי הפעילות השונים, בשווקים הבינלאומיים, כל אחד מן הצדדים למיזם המשותף יתקשה לשמור על מעמדו ועל יכולתו באותו תחום בשווקים אלה.

38. התמודדות עצמאית על לבם של צרכנים בארץ ובעולם חיונית אפוא כדי לשמור על ליבת הפעילות של כל אחד מן הצדדים, במיוחד לאור העובדה שבשווקים הבינלאומיים, שבהם מתמודדים הצדדים, פועלות עוד מספר חברות ענק המציגות תחרות קשה.

39. ואכן, הצדדים והמשרד, המצוי היטב במתרחש בתחום התעשיות הביטחוניות, הצביעו על כך שבין הצדדים למיזם מתקיימת כל העת תחרות ממשית על לבם של לקוחות בישראל ומחוצה לה, וזאת למרות קיומם של מיזמים המשותפים לחברות גם כיום, כגון מיזם כלי הרכב הבלתי מאוישים.

40. מעבר לכך, למרות היקפו הגדול של הפרויקט, פרויקט זה אינו אלא רכיב אחד במכלול רחב בהרבה של פעילות כל אחד מן הצדדים. נתון זה, כשהוא משתלב עם אופי התנהלות תחום התעשיות הביטחוניות מקטין את החשש לצינון התחרות בין הצדדים.

41. יחד עם זאת, ובהמשך לנאמר בסעיף 3(ב) לעיל, מיזמים משותפים בין תעשיות בטחוניות מגיעים לפתחה של רשות ההגבלים העסקיים בתדירות גבוהה יחסית. בבחינת המיזמים המשותפים ניתן משקל, בין היתר, למצב התחרות בשוק. ככל שתמונת המצב התחרותית תצביע על היחלשות התחרות בין התעשיות הביטחוניות בכלל או בין הצדדים למיזם הנוכחי בפרט, יהיה לכך משקל בבחינת שיתופי פעולה עתידיים בתחום זה.

42. סיכומו של דבר, לאחר בדיקת הבקשה באתי לידי מסקנה כי המיזם המשותף יוכל לספק לחיל האוויר מענה מהיר ומיטבי לצורך הדחוף בהחלפת מערך האימון המתקדם. עוד מצאתי, כי בכפוף לתנאים המפורטים להלן, המיזם המשותף אינו צפוי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בתחום המוצר או מחוצה לה.

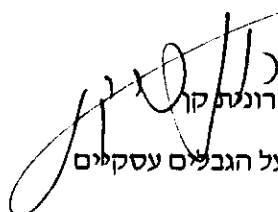
5. סוף דבר ותנאים

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש בכפוף לתנאים הבאים:

רשות ההגבלים העסקיים

- (1) כל פעילות משותפת הנוגעת למיזם המשותף תתבצע באמצעות התאגיד המשותף בלבד.
- (2) התאגיד המשותף לא יעסוק, במישרין או בעקיפין, בכל פעילות שאינה נוגעת ישירות לתחומי שיתוף הפעולה המוגדרים בהסכם (להלן – "תחומי הפעילות המוגדרים"). למען הסר ספק, לא ייעשה כל שינוי בהסכם בנוגע לתחומי הפעילות המוגדרים, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה על ההגבלים העסקיים מראש ובכתב.
- (3) המגעים בין הצדדים ייעשו באופן המצמצם ככל הניתן כל חשש להפחתת התחרות ובכלל זה:
- (א) לא יועבר בין הצדדים מידע, שעניינו עלויות, מכירות, רווחיות או תמחור, זולת ככל שהדבר נחוץ לקידום תחומי הפעילות המוגדרים ולצורך זה בלבד;
- (ב) לא יועבר בין הצדדים מידע שאינו נוגע ישירות לקידום תחומי הפעילות המוגדרים;
- (ג) מגעים בין הצדדים בנוגע למיזם המשותף יהיו רק בין בעלי תפקידים הנחוצים לביצועו;
- (ד) בישיבות התאגיד המשותף (ובכלל זה ישיבות הנהלה, מועצת מנהלים, אסיפה כללית וכיו"ב) לא יידונו עניינים שאינם נוגעים באופן ברור וישיר לתחומי הפעילות המוגדרים ולא יועבר מידע אלא בתחומים אלה;
- (ה) דיוני ישיבות ההנהלה, מועצת המנהלים והאסיפה הכללית של התאגיד המשותף יתועדו בפרוטוקול מפורט ומלא, החתום על ידי יושב ראש הישיבה. הפרוטוקולים יישמרו במשרדי התאגיד המשותף ויועברו לעיון הממונה על הגבלים עסקיים על פי דרישה;
- (ו) עם תחילת פעילותו, יקבע התאגיד המשותף נהלים להבטחת קיום האמור בסעיף זה וימציאם לממונה על הגבלים עסקיים.
- בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים וכל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל.

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י' כסלו, תשע"א

17 נובמבר, 2010

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 17 בנובמבר 2010

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22 ירושלים ק' ג', 6556111 - 02

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג	תאריך קבלה	מועד קובע	כלכלנית
8291	צ.מ.ח. המרמן בע"מ מורגן רימון בינוי בע"מ	27.10.2010	27.11.2010	אריה שטרן
8296	קרן מנוף 1א', שותפות מוגבלת קרן מנוף 1ב', שותפות מוגבלת גלעם ניהול ושיווק אגשי"ח בע"מ	1.11.2010	1.12.2010	זהר פרידמן
8303	המשביר לצרכן החדש בע"מ אופיס דיפו (ישראל) בע"מ	10.11.2010	10.12.2010	זהר פרידמן
8315	קול החזקה בע"מ הוט מערכות תקשורת בע"מ	15.11.2010	15.12.2010	רועי רוזנברג
8317	דנשר (1963) בע"מ דנאגיס בע"מ	16.11.2010	16.12.2010	זהר פרידמן

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג בהתאם לאמור בחוות הדעת הכלכלית.

בקשות מיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת מיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג	תאריך קבלה	מועד קובע	כלכלנית
8182	תעשיות לגין אריזות מזון בע"מ קניאל אריזות משקה בע"מ	11.7.2010	5.11.2010	אריה שטרן

החלטה

חברי הועדה ממליצים להתנגד למיזוג מהנימוקים שפורטו בחוות הדעת הכלכלית.

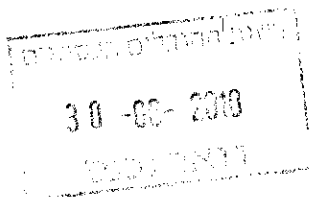
בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור וטיוטת פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר	עו"ד
§173	אלביט מערכות בע"מ התעשייה האווירית לישראל בע"מ	קובי גולדברג

החלטה

חברי הועדה ממליצים לתת פטור בבקשה הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין להסדר כובל, שפרטיו כדלקמן:

1. הצדדים להסדר המבקשים את הפטור

שם: אלביט מערכות בע"מ (להלן: "אלביט")
מען: מרכז תעשיות מדע, ת.ד. 539 חיפה 31053

שם: התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "תע"א")
מען: נמל התעופה בן גוריון, לוד 70100

2. צורת ההסדר

הסכם בכתב

3. נעשה ההסדר בכתב – תיאור המסמכים הקובעים אותו ואלה הנוגעים לו

3.1. הסכם לשיתוף פעולה בין אלביט לבין תע"א (להלן: "ההסכם") מצ"ב
כנספת 1.

4. הנכס או השירות נושא ההסדר

הבקשה מתייחסת לשיתוף פעולה בין אלביט לתע"א, במסגרת ישות משפטית ייעודית שתוקם על ידן, בכפוף לאישור המבוקש, וזאת לצורך הגשת מענה ל-RFI בענין פרויקט (במתכונת PFI) החלפת מטוסי האימון המכונים עיט ונץ בחיל האוויר (להלן בהתאמה: "הפרויקט", "מטוסי האימון הותיקים" ו-"ח"א"), כפי שיתואר בפירוט להלן:

5. רקע כללי – פרויקט "החלפת עיט ונץ"

- 5.1. בח"א קיים צורך בטיחותי ותחזוקתי דוחק להוציא מן השירות את מטוסי האימון הותיקים אשר חלקם טסים כבר מעל 40 שנה – ואשר עליהם מתאמנים חניכי קורס הטייס בשלבים המתקדמים של הכשרתם.
- 5.2. עקב שורה של אילוצים ובראשם אילוצי עלות ובטיחות, בכוונת ח"א להחליף ולהוציא משירות כבר עד שנת 2015, קרי, תוך עד חמש שנים בלבד, את צי מטוסי האימון וההדרכה המתיישנים שברשותו מסוג הסקייהוק (עיט) וה-F16A הדו מושבי (הנץ).
- 5.3. למיטב ידיעת המבקשות, צורך זה של החלפת מטוסי האימון הותיקים מגיע בתקופה בה קיימות התחייבויות ניכרות בתקציבי הרכש העיקריים של

חה"א למספר פרויקטים ארוכי טווח ועתירי היקף, לגביהם היו גם פרסומים בתקשורת.

5.4. יתרה מזו, יצרניות כלי הטיס האמריקאיות עימן רגיל חה"א לעבוד (Boeing, Lockheed Martin וכדומה), אינן מייצרות דגם מטוס העומד בכלל דרישות חה"א, ואשר יוכל להחליף את העיט והנץ ולשמש מטוס אימון קרב מתקדם. לפיכך, לא ניתן לעשות שימוש לצורך הרכישה בכספי סיוע, כפי שנוהג חה"א לעשות ברכש פלטפורמות עיקריות.

5.5. לפיכך איתר חה"א שני מטוסי סילון המתאימים לצרכיו. האחד, מיוצר ע"י חברת איירמאקי (AerMacchi) האיטלקית ואילו השני, מיוצר ע"י חברת קאי (KAI) הקוריאנית (להלן בהתאמה: "המטוס" או "המטוסים" ו-"יצרניות המטוס"). כאמור, מטוסים אלו אינם מיוצרים ע"י יצרן אמריקאי ולכן אינם ניתנים לרכישה בכספי סיוע.

5.6. ההערכה היא, כי עלות רכישת המטוסים (בלבד!) תהא 500 - 800 מיליון דולר ארה"ב, בעבור 20 - 40 מטוסים. כמו כן, ובהתאם לדרישות חה"א, במטוסים שיירכשו יידרש לבצע מספר התאמות שונות במערכות האוויוניקה. יובהר כי העלות דלעיל אינה כוללת את יתרת עלות הקמת ותפעול המערך התומך (סדנאות, הקמת תשתית, אכסנה ואחזקה), העשויה להגיע עד כדי 2 מיליארד דולר ארה"ב.

5.7. הואיל ולחה"א אין הסכמי העברת ידע עם יצרניות המטוס דלעיל והואיל ומדובר בכלי טיס שחה"א אינו מורגל בתפעולם, הרי שלצד האילוף לרכישת המטוסים, קם צורך מבצעי לקבלת פתרון בישראל עבור כלל מערך האימון המתקדם (למעט הדרכת הטיסה עצמה שתבוצע ע"י חה"א). לענין זה, משהב"ט קיבל החלטה לפיה חה"א לא יתחזק בעצמו את המערך החדש.

5.8. מכל הטעמים דלעיל, מבקש חה"א להוציא אל הפועל את פרויקט החלפת מטוסי האימון במתכונת PFI.

5.9. בשלב ראשון חה"א צפוי להוציא בקשת RFI (Request For Information) לצדדים על מנת שאלו ייבחנו במשותף אפשרויות להוצאתו של הפרויקט במתכונתו דלעיל אל הפועל. בשלב השני, עתידה להיערך על-ידי ה SPV (כהגדרתו בסעיף 6 להלן) התמחרות בין שני יצרני המטוסים, שבסופה יבחרו סוג המטוס, קונספט מערך האימונים הכולל המתאים לו וכן כמות המטוסים הנרכשת - על יסוד העמדת זמינות של מטוסים לכמות שעות טיס ידועות מראש. גישה זו תואמת את מגמת ה"אזרוח" של מערך ההדרכה והאימון של חה"א בה נוקט משהב"ט בשנים האחרונות.

5.10. דרישות חה"א צפויות לכלול את הפעילויות הבאות (כולן או חלקן):

א. רכש הפלטפורמות (מטוסי האימון החדשים) במימון עצמי - Private

Funding Initiative.

- ב. רכש מכלולים אמריקאים אשר יש לשלבם במטוסים, כגון מנוע המטוס, ב FMF (כספי סיוע).
 - ג. רכש מכלולים עיקריים במימון הקבלן הראשי ומסירתו להרכבה הסופית בארץ.
 - ד. הרכבה סופית בארץ של הפלטפורמה שתירכש.
 - ה. שילוב של אוויוניקה מייצור מקומי בגוף המטוסים.
 - ו. קבלת ידע וכלים לצרכי הרכבה, תחזוקה ואינטגרציית מערכות.
 - ז. השכרת מטוסי האימון לחה"א, על בסיס שעה.
 - ח. תחזוקת המטוסים למשך חיי הפרויקט (20 שנים).
 - ט. תפעול צי המטוסים למשך חיי הפרויקט (20 שנים).
 - י. הקמה ותפעול למשך חיי הפרויקט (20 שנים) של מכלול ההדרכה האימון והתחקור (הקמת מבני הדרכה, פיתוח וייצור סימולטורים ייעודיים, פיתוח מערכי הדרכה וכלי הדרכה ייעודיים).
 - יא. השגת מימון לפעילות הרכש והקמת מכלול ההדרכה.
- 5.11. על פי דרישת חה"א, אלביט ותע"א יגישו ל RFI הצעה משותפת שתכלול שילוב של יכולותיהן לצורך מתן מענה מלא לכלל דרישות חיל האוויר, וככל שיוחלט על התקשרות עימן לביצוע הפרויקט, יספקו אותו יחדיו.

6. מהות הכבילה ופרטים עליה

- לאור הרקע המתואר לעיל, התקשרו אלביט והתע"א בהסכם שיתוף הפעולה (אשר תוקפו מותנה בין היתר באישור הממונה על ההגבלים) המצורף לבקשה זו כנספח, והכולל, בין היתר, את המיזם המשותף וההסדרים שלהלן:
- 6.1. בכפוף לקבלת האישור המבוקש, מבקשות אלביט ותע"א להקים ישות משפטית בבעלות משותפת שתהיה Special Purpose Vehicle (SPV) (להלן: "ה-SPV") במטרה להגיש הצעה ל- RFI וכן, אם תתקבל הצעתן, בפעילות לביצוע הפרויקט בפועל. ויודגש, SPV תהיה ייעודית לצרכי המענה על ה RFI וביצוע הפרויקט הנגזר ממנו על כל תכולותיו בלבד.
- 6.2. ה-SPV תפעל כקבלן ראשי מול חה"א ומשהב"ט לביצוע הפרויקט. כקבלן הראשי, תוציא ה-SPV (בשיתוף מלא עם חה"א ועם משהב"ט) מכרז ליצרניות המטוסים וספקיות הציוד השונים ותנהל את התחרות ביניהן בשיתוף ושקיפות מלאה. בסופו של תהליך המכרז יוצגו שתי אלטרנטיבות למשהב"ט ולחה"א כאשר כל אחת מהן מבוססת על מטוס שונה ועל הנגזרות של שונות המטוסים.
- 6.3. ה-SPV תפעל להשגת המימון, רכש המטוס והמכלולים, תפעול מערך המטוסים, ותחזוקתם. פעילות ה-SPV (המיזם המשותף) צפויה להוות כ- 85% מהיקף הפרויקט. בנוסף, צפוי כי אלביט ותע"א יספקו ל-SPV,

בקבלנות משנה, תכולות עבודה הקיימות במומחיות של כל אחת מן החברות, כמפורט בהסכם, שעיקריהן:

6.3.1. תע"א תפעל במסגרת מומחיותה ותבצע:

- הרכבה סופית של המטוס שייבחר.
- תחזוקה "כבדה" של המטוס שייבחר.

6.3.2. אלביט תפעל במסגרת מומחיותה ותבצע:

- פיתוח והקמת מקטע האימון וההדרכה.
 - ביצוע התאמות באוויוניקה של המטוס שייבחר.
- לכל אחת מהחברות יתרונו מובהקים, לרבות מומחיות וניסיון בתכולות העבודה המיועדות לה.

6.4. בהתאם להוראות ההסכם, בכפוף לכניסתו של ההסכם לתוקף, הצדדים יתחייבו שלא להתחרות האחד במשנהו וכן בחברה המשותפת בקשר עם הפרויקט.

7. תקופת ההסדר הכובל

ההסכם ייכנס לתוקף עם קבלת אישור הממונה על ההגבלים העסקיים לבקשה זו, ויישאר בתוקף עד להחלפתו בהסכם מפורט או עד ליום 31.12.2012. ההסכם המפורט צפוי להיות בתוקף למשך תקופת הפרויקט, בהתאם לנוסח ההסכם שייחתם בין הצדדים ומשרד הביטחון.

8. הנימוקים המצדיקים מתן פטור מאישור בית הדין

בחינת ההסדר והכבילות המצויות בו, כמו גם השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, מעלה כי ההסדר (על כבילותיו) אינו מגביל את התחרות בשוק המושפע מן ההסדר, או למצער, אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק האמור. למותר לציין כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו, והכל כמפורט להלן:

8.1. מקורו של שיתוף פעולה זה בהחלטת הלקוח - משהב"ט הנובעת מכך שנדרשים כישורי מומחיות שונים בכמה מישורים בפרויקט ולאור היקפו של הפרויקט, אילוצי הלו"ז והסיכונים הגלומים בו, על אלביט ותע"א לשתף פעולה על-מנת לספקו ולעמוד בהיבטים הטכניים והכלכליים/חוזיים המהווים את דרישות הפרויקט. היינו, הבקשה לשיתוף הפעולה מקורה בלקוח - ולא במבקשות. לענין זה, למיטב ידיעת אלביט ותע"א, ה-RFI עתיד להימסר להן בלבד, באופן שח"א אינו רואה אפשרות לביצוע הפרויקט, אלא בדרך של שילוב כוחות בין תע"א לאלביט. בנסיבות אלו, לא ניתן לומר כי קיימת כלל תחרות בקשר עם הפרויקט.

8.2. דרישות ח"א בפרויקט, המתוארות לעיל, כוללות מגוון רחב של כישורים שאינם מצויים בידיה של תעשייה ביטחונית אחת בארץ. כך למשל, בידי

אלביט מצויה היכולת הדרושה ביחס לפיתוח מערך ההדרכה והאימון של המטוס ואחזקתו לאורך תקופת הפעלת מערך האימון, בעוד שבידי תע"א היכולות להפעלתו של קו ההרכבה ושל מערך הבדק (תיקונים) למטוס. לכן, לשם עמידה בתנאי הפרויקט, נדרש שילוב של ידע ויכולות משלימות של שתי המבקשות, אשר יחדיו יוכלו לספק לחה"א את הפתרון המיטבי בהתאמה לדרישותיו.

8.3. המיזם נשוא בקשה זו מקנה יעילות משמעותית לצדדים ולמזמין. שילוב היכולות הטכנולוגיות והמומחיות הייחודית לכל צד יאפשר אספקת מוצר ושירות משופר ומיטבי לחה"א. למותר לציין, כי המיזם המשותף מבטיח לכל אחד מן הצדדים חסכון בעלויות כבדות שבהן היה עליו לשאת לו נדרש לפתח או לרכוש יכולות המצויות כיום בידי הצד האחר למיזם. בנוסף, המיזם מאפשר לחלק בין הצדדים את נטל וסיכוני המימון, שמגיעים בפרויקט זה, להיקפים משמעותיים של מאות מיליוני דולרים.

8.4. זאת ועוד, נשוב ונדגיש כי הלקוח - משהב"ט - הינו לקוח יחיד בתחום נשוא המיזם המשותף וההסדר, וכי לא צפויה אספקתו של מערך "דומה" לכל גורם אחר בישראל בעתיד. זאת ועוד, מטבע הדברים ללקוח, חה"א, עתידה להיות מעורבות עמוקה ביותר בתכנון המערך ובהקמתו, לפי דרישותיו והנחיותיו, מולו עתיד המיזם המשותף והצדדים לו לפעול בשקיפות, דבר המאמין כל חשש לתיאום פסול בין הצדדים למיזם העלול לפגוע בלקוח.

8.5. עוד נדגיש, כי אגב ביצועו של השת"פ לא עתיד להיווצר פיתוח משמעותי של מוצר חדש או ידע טכנולוגי חדש או ייחודי, וממילא אין כל הגבלה בהסכם השת"פ על הצדדים במכירת אילו ממוצריהם לכל פרויקט אחר.

8.6. זאת ועוד, קיים קושי בהשגת המימון הנדרש לרכש המטוסים. ודוק, כי סך ההוצאות המוערך של משהב"ט לרכישת המטוסים, הקמת מערך ההדרכה והתחזוקה ותפעול המערך במשך כ- 20 שנה מוערך בכ- 2 מיליארד דולר ארה"ב! מתוך הסכום האמור, סך של 500-800 מיליוני דולרים יידרש כאמור לעיל כתשלום ליצרנית המטוס שייבחר בלבד (קרי, למימון מיידי). המדובר **בעסקת מימון לטווח ארוך הדורשת מימון מוקדם בהיקף אדיר, אשר כל אחת מהתעשיות הביטחוניות הישראליות תתקשה מאוד לקבל לבדה.**

8.7. המבקשות מודעות לאפשרות כי תועלה טענה בדבר חשש, עקב ביצועו המשותף של הפרויקט, מצינון התחרות בין הצדדים, אשר מתחרים ביניהם תחרות עזה בתחומי פעילות חופפים רבים ובתחרויות מרובות בארץ וברחבי העולם. מבלי להרהר בשאלת תוקפה של התיאוריה בעניין זליגה וחלחול במשפט הישראלי, לדעת המבקשות, עצמת החשש לצינון התחרות בין הצדדים לשתי"פ הנדון מופחתת במידה רבה בשל תחיתתו המוגדרת עד מאוד של הפרויקט והנתח המוגבל שפרויקט זה צפוי לתפוס בתחומים רבים

אחרים אשר בהם עוסקים הצדדים לו. ויובהר, כי הגם שנדרש מימון משמעותי לצורך הקמת המערך כאמור לעיל, שעצם גיוסו מהווה אתגר לצדדים לו, הרי שעם הקמתו עתיד השת"פ להכניס סכום של כ- 50 מליון דולר בלבד לכל אחד מהצדדים להסדר מידי שנה. סכום זה הגם שאינו מבוטל, מהווה כ- 1.5% מהמחזור הכספי השנתי של אלביט מערכות נכון להיום, וכ- 1.5% מהמחזור הכספי השנתי של תע"א נכון להיום, כך שאין בו כדי להשפיע השפעה ממשית על התחרות שבין הצדדים. זאת ועוד, ההסכם נשוא ההסדר מצמצם את המגעים שבין הצדדים לגורמים מוגדרים וידועים, וממילא ניתן לרסן חשש לזליגת מידע במתן התחייבויות מתאימות של הצדדים להסדר, כפי שנעשה כבר בעבר ביחס לשיתופי פעולה ומיזמים אחרים בין התעשיות הביטחוניות אשר זכו לאישורה של הממונה.

8.8. זאת ועוד, מן הראוי לציין כי הואיל והעסקה האחרונה בישראל בתחום מטוסי האימון בוצעה לפני מספר עשורים, בתחום השת"פ הנדון לא קיים שוק מוצר של ממש. יתרה מזו, לא עתידה להתקיים תחרות עתידית בין הצדדים בעשרות השנים הקרובות בתחום זה, שכן הקמת מערך האימון למטוסי הקרב ותחזוקתו הינם בגדר פרויקט חד פעמי, שהמתרחש אחת לכמה עשרות שנים.

8.9. יתר על כך, הצדדים ממשיכים וימשיכו להתחרות בתחומי הפעילות המשיקים לפרויקט זה בפרויקטים אחרים, ואין בשיתוף הפעולה הגבלות על יכולתם להתחרות בפרויקטים נוספים. יודגש, כי בפרויקט זה אין יצירת מוקד ידע חדש ולא עתיד להצטבר בידי הצדדים ידע מהותי חדש.

8.10. שיתוף הפעולה אף עתיד לחסוך בעלויות כלל הפרויקט ללקוח – משהב"ט – באשר הוא ימנע העמסת עלויות נוספות עקב מבנה של קבלנות ראשית וקבלנות משנה בין הצדדים ביחס למודולים ולביצוע שירותים ואספקת רכיבים לשם התאמת המטוסים ואחזקתם, המצויים בתחום המומחיות המועדפת על חה"א של מי מהצדדים.

8.11. אחרון בסדר הדברים אך לא בחשיבותם, לוח הזמנים לביצוע הפרויקט קצר במיוחד, בייחוד כאשר מדובר בפרויקט בסדר הגדול המדובר - מועד הפעלת השירותים הנדרשים בפרויקט הינו אמצע 2015 והמדובר במועד קשיח הנובע מצורך טכני ומבצעי של חה"א, באשר המערך הקיים מזדקן ויש מידה לא מבוטלת של סיכון (לרבות לציוד ולחיי אדם) בהמשך הפעלתו במתכונתו הנוכחית. לו היו אלביט או תע"א נדרשות לבצע את הפרויקט בנפרד, עמידה בלוחות הזמנים הקצרים (על הצורך לגייס הון מתאים ולהתקשר בהסכמי רכישת ידע או שירותים מתאימים שאינם בתחומי מומחיותה) נראית כמשימה כמעט בלתי אפשרית. כך, כל הקשיים אשר תוארו לעיל בביצוע הפרויקט על ידי כל אחת מהתעשיות בנפרד, אשר הנם נכונים במקרה הכללי, מתעצמים פי כמה לאור לוחות הזמנים לביצוע הפרויקט.

לאור כל המקובץ לעיל, מתבקשת כבודה ליתן את הסכמת לבקשת הפטור מאישור הסדר כובל.

אנו עומדים לרשותך לצורך כל הבהרה לה תידרשי.

אנו, הח"מ מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

אלביט מערכות בע"מ
הח"מ - ת"פ 31053
חתימה וחותמת

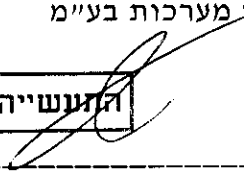
א.א. סניא
סמל ימין - חתום / כנס
28/6/2018
אלביט מערכות בע"מ
תאריך

חתימה וחותמת
התעשייה האווירית לישראל בע"מ
תאריך

לאור כל המקובץ לעיל, מתבקשת כבודה ליתן את הסכמת לבקשת הפטור מאישור הסדר כובל.

אנו עומדים לרשותך לצורך כל הבהרה לה תידרשי.

אנו, הח"מ מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

תאריך	אלביט מערכות בע"מ	חתימה וחותמת
29.6.2010		
תאריך	התעשייה האווירית לישראל בע"מ	חתימה וחותמת
		